

Harlev d. 28. december 2005

Folketinget
att.: Uddannelsesudvalget
Christiansborg
1240 København K

Den senere tids debat om ændringer i skolestrukturen, herunder evt. nedlæggelse af børnehaveklasserne, har vakt vores interesse.

Vi er en forening af synsspecialister, (se www.visuel.info) der informerer, diagnosticerer og træner børn med synsrelaterede læseproblemer.

Vi har nogle spørgsmål der relaterer sig til de nye landsdækkende tests, debatteret i Folketinget her i efteråret.

Vil der blive afsat ekstra økonomiske midler til de børn, der gennem de nye tests viser sig at have problemer?

Vi opfatter ikke problemerne som værende løst, blot ved at de erkendes.

Hvis børnehaveklasserne nedlægges og eleverne starter direkte i første klasse, vil der så fortsat blive udført skoleparat tests, og hvem skal udføre dette arbejde?

Synet udgør ca vores samlede 80 % af vores samlede sanseindtryk, og er en meget vigtig brik i indlæringen:

- . Synets fokuseringsevne giver et klart billede af tekst og opgaver.
- . Visuel koncentration giver hurtigere og bedre løsninger.
- . Øjenmotorikken giver mulighed for at hoppe fra ord til ord, uden at hoppe over små ord, og giver en god læsehastighed.
- . Visualisering giver god stavning.
- . Visuel hukommelse giver forståelsen af det lærte.
- . Ens visuel perception fra højre og venstre øje, giver hurtig opfattelse.
- . Logisk visualisering giver bedre matematik.

Det er overordentligt vigtigt at børnene er udviklede tilstrækkeligt før de begynder i skolen.

Børns visuelle færdigheder er først færdigudviklede i 5-6 års alderen. Drengene er lidt senere i deres udvikling end pigerne. Børn der har fødselsdag i efteråret er i risiko for at komme for tidligt i skole. Der er en overvægt af drenge, med fødselsdag i efteråret, der går i speciallæseklasse.

For tidlig fødte, understimulerede før adoption, og børn med meget sygdom i de første leveår er ligeledes i risikogruppen for at få problemer med skolestart.

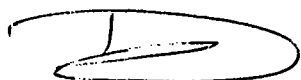
Børn med indlæringsproblemer burde altid tilbydes en detaljeret synsundersøgelse, samt mulighed for efterfølgende træning af nedsatte visuelle færdigheder.

Der vil være betydelige personlige og samfundsøkonomiske gevinster af en sådan indsats. Og en mulighed for at bryde den sociale arv.

Vi håber på at I vil have vores aspekter i tankerne i forbindelse med evt. nedlæggelse af børnehaveklasserne.

Medsender en artikel af Dorthe Borgkvist, der forklarer de motoriske faktorer der er indblandet i læsning, samt en fortælling fra et nordjysk forældrepar, hvis barn har deltaget i øjenmotorisk træning, for at forbedre læseevnen.

Med venlig hilsen

Dorthe Borgkvist
Dansk Klinik for Syn og Motorik
Nyvangsvej 19
8462 Harlev/ Foreningen www.visuel.info

Såfremt der er spørgsmål til ovenstående er du velkommen til at kontakte undertegnede, eller andre af medlemmerne via hjemmesiden.

Kurt og Helles dejlige datter har modtaget 17 lektioner og er gået fra læsetrin F til B1 på ½ år. Dette unaturlige store spring er kontrolleret af to forskellige læselærere for at være sikker på at der ikke var tale om en fejl.

Her er forældrenes egen historie af deres datters udvikling:

Vores datter er en glad og charmerende pige på knap 11 år med masser af energi og gåpå mod. Hun laver i dag lektier uden de store konflikter og er ivrig efter at lære nye færdigheder, herunder forskellige former for sport. Hendes koncentrationsevne er blevet væsentlig forbedret i det seneste år, hvilket kommer til udtryk i hendes indlæringsevne. Hun læser uden at bruge finger til hjælp og føler større læseglæde. Desuden er hun begyndt at skrive lange genfortællinger af en læst tekst eller videofilm, hvor hun tidligere afskyede alt hvad der havde med skrivning at gøre. Også stavningen er blevet forbedret. Hendes selvværd er steget, hvilket hele familien oplever. Der er stort set kun "normale konflikter", men tro os, sådan har det ikke altid været.

Vi adopterede vores datter som 5-årig i 1999. Hun startede på opfordring af PPR i børnehaveklasse i år 2000. Det viste sig hurtigt at der var store problemer, både fagligt og socialt. Hun fik nogle voldsomme udbrud, når der blev stillet krav til hende. Disse udbrud tiltog efterhånden som kravene i skolen steg. Især da hun kom i 3. klasse, hvor det gik helt galt. Lektielæsningen hjemme var et sandt mareridt, specielt fordi hun var utrolig træt efter skoletid og helst skulle have en lur, når hun kom hjem. I denne periode blev hun undersøgt af flere specialister/eksperter. Nogle af disse eksperter/specialister kom med meget nedslående resultater. Hun blev blandt andet på vores opfordring undersøgt af en børnelæge, da PPR mente, at hun måske havde DAMP, hvilket hun ikke havde, men denne børnelæge mente, at der måske kunne være nogle synsproblemer.

Vores datter blev herefter undersøgt 3 gange hos forskellige øjenlæger samt 2 gange hos en optiker. Alle konstaterede at hun havde et normalt syn, dog mente man, at vores datter forsøgte at "snyde" m.h.t undersøgelsen.

En oktoberdag i 2003 læste en af os tilfældigt under nyheder på Internettet en artikel, at mange børn har fået konstateret samsynsproblemer og derfor klarer sig dårligt i skolen.

Dette gav os anledning til at søge mere information omkring disse problemer, såsom "Gode øjne- dårligt syn", "Vi er født med øjne, men synet er en lære proces". Det fremgik endvidere af informationerne, hvor afgørende det er for børns indlæring, at de bliver stimuleret korrekt i deres første leveår.

Vi talte meget om emnet herhjemme. Der var mange symptomer, der passede på vores datter. Samtidig tiltog problemerne i skolen. Vi besluttede derfor i december 2003 at få vores datter undersøgt hos Dansk Klinik for Syn og

Motorik i Århus. Inden turen gik til Århus (en tur på 200km) fik vores datter en køresygepille, da hun også altid har døjet med køresyge.

Undersøgelsen afslørede at vores datter, som vi selv mente var rimelig motorisk velfungerende, ikke klarede sig særligt godt samt at hendes synsfunktion var kaotisk. Under prøverne var hun nødsaget til at bruge sine fingre til at styre sine øjne for at genkende forskellige former. Vi besluttede at gennemføre et træningsforløb og synstræningskonsulenten Dorthe lavede et øvelsesprogram, som vi startede på den 6. januar 2004. Øvelsesprogrammet varede hver dag 30-45 minutter.

På opfordring fra synstræningskonsulenten meddelte vi skolen, at vores datter ikke lavede lektier hjemme i en periode, da vi skønnede at øvelserne var vigtigere. Den første tid med øvelserne var svær, både for vores datter og os, men efter ca. 3 måneder skete der pludselig fremskridt. Vores datter fik igen lyst til at tegne, nu med mange flotte detaljer. Tidligere fik hun ofte voldsomme raserianfald, når tegningen ikke lignede det hun havde forestillet sig. Så kom endelig foråret. Rulleskøjterne blev fundet frem og her var det synligt for enhver, at der var sket noget med vores datter. Hun drøede rundt med den største præcision og lavede dristige "stunts". Den positive udvikling fortsatte i takt med øvelsesprogrammet som blev tilpasset hver 3. uge.

Vi er nu i marts 2005 og er stort set færdige med synstræningen. Mange tilbagelagte kilometer, feriedage, sved og tårer er et overstået kapitel, men det har været det hele værd. Her bemærkes, at vores datter heller ikke længer døjer med køresyge.

Set i lyset af, at det nærmest var en tilfældighed at vi kom i gang med synstræning og set tilbage på alle de personer der har været og er involveret i vores datters problemer, burde den behandlingsform, der virkelig har ændret hendes udvikling, være tilgængelig for alle og med tilskud fra det offentlige system. Samtidig mener vi, at der vil være store besparelser i form af støttetimer i skolen.

Til sidst og nok vigtigst af alt, giver det vores børn en bedre livskvalitet og et større selvværd.

Hilsen
Helle og Kurt.
Nordjylland.

Læseproblemer og stavebesvær

I mine mange års erfaring med børn med læseproblemer, oplever jeg **fremgang med læsning** når øjenmusklerne er trænet til at bevæge sig med flot koordination.

Ved **en god koordination** ses også muligheder for at springe ens med både højre og venstre øje, så både lange og korte hop vil være muligt, så **små ord ikke hoppes** over under læsning.

Når de **skrå bevægelser** er vel koordinerede er der ikke problemer med at **springe linier over** eller læse samme linie to gange.

Mange elever lider af **nedsat visuel koncentration**, det vil sige at de har for meget opmærksomhed på deres periferi og nedsat koncentration i deres centrale synsområde, der benyttes til lektielæsning. Det giver dem **besvær med at koncentrere sig**. Heldigvis er visuel koncentration meget **nemt at træne**.

Jeg ser ofte at eleverne har **uens synsopfattelse** mellem højre og venstre øje. Det er et problem hvis det ene øje sender synsopfattelsen lidt langsommere end det andet. Dette **giver forvirring og forsinkelse i læseprocessen**. Derfor giver det bedring når den visuelle perception er

optrænet til at sende billederne lige hurtigt fra højre og venstre øje.

Jeg ser også markant bedring ved elever med **store staveproblemer** når der trænes på visualisering og visuel hukommelse.

Jeg oplever ofte at elever får en fejl rettet i øverste linie og derefter gentager samme fejl få linier længere nede. Dette kan være

p.g.a. **nedsat visuel**

hukommelse. Derfor ser jeg **store forbedring i stavning**, uden at åbne en bog, blot ved et arbejde med den visuelle hukommelse.

Der kan også være fokuseringsproblemer derfor er det vigtigt at få **fokuserings- evnen undersøgt i læseafstanden**.

Træning giver **læselæreren bedre mulighed** for god indlæring og **forældrene får et bedre samarbejde** med eleven ved lektielæsning, så

gråd og tvang ikke bliver hverdag.

Det er vigtigt at få hjælp fra en **special læselærer** efter træningen til de elever, der først får afhjulpet deres visuelle problemer senere i deres skolegang, da der vil være huller, der ikke er udfyldt rent fagligt p.g.a. elevens visuelle problem.

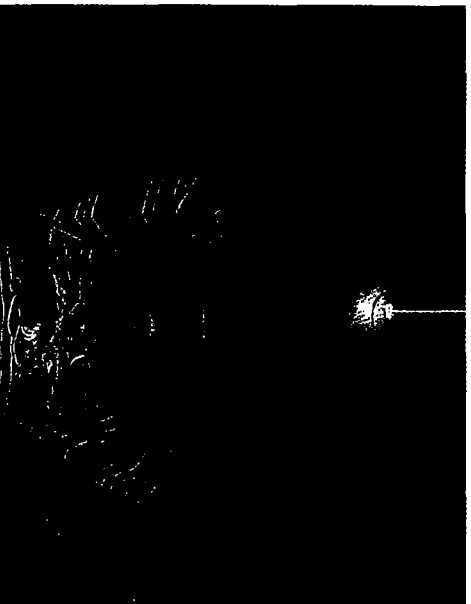
SYNSSANSEN

Synssansen er særlig vigtig i forbindelse med indlæring i skolen, ikke mindst da den største del af undervisningen går via synet.

Uden gode øjenbevægelser og et godt samsyn vil barnet f.eks. miste læsestedet, gentage eller springe linier over.

Samsyn er samarbejdet mellem de to øjne. Ved nedsat syn på det ene øje/døvent øje og skelen er der ikke samsyn.

For at kunne lære tal og bogstaver er det vigtigt at kunne tænke og huske i billeder, dette kaldes visualisering og visuel hukommelse. Desuden hjælper dette barnet til at blive en god staver.

KONTAKT KLINIKKEN

Vi tilbyder kurser og foredrag for:

- Mødregupper
- Dagplejere/vuggestuer
- Børnehaver/pædagoger
- Sundhedsplejersker
- Lærere og andre interesserede

Vi har i mange år arbejdet med klienter med læseproblemer og vi kan se et mønster i deres symptomer. Derfor tilbyder vi undersøgelse og forebyggende stimulation for børn i alderen 0-6 år.

DANSK KLINIK FOR SYN OG MOTORIK

v/ autoriserede optikere

Nyvangsvej 19

8462 Harlev v/ Århus

Tlf. 40 98 15 00

www.SYNOGOTORIK.dk

Dorte
Borgkvist

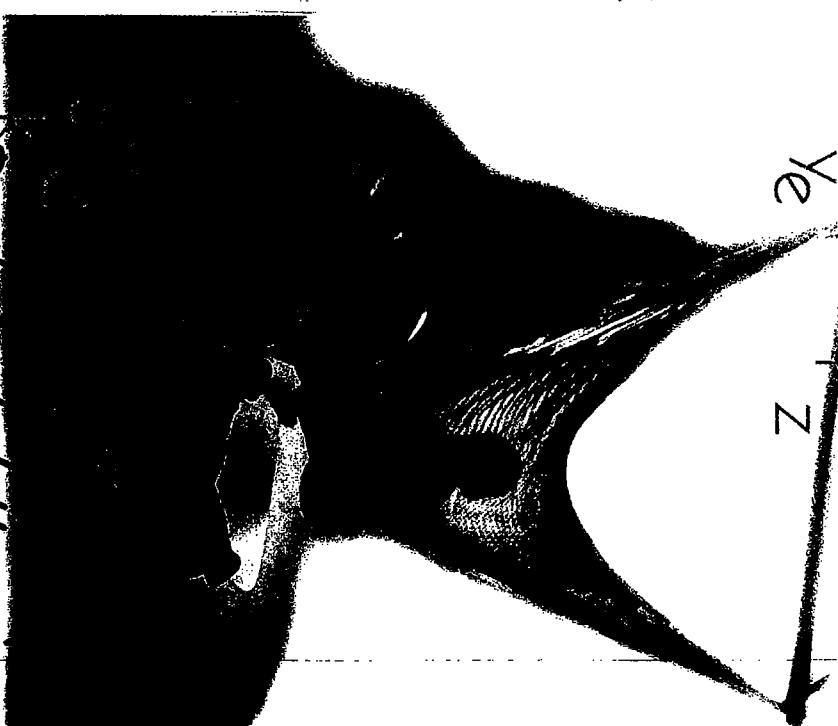
Bettina
Leidorf

Birthe
Olesen

SYN OG MOTORIK

Stimulation til babyer,
børn og førskolebørn

Den legende lette vej
til en god indlæring

www.visuel.info

GOD GRUNDMOTORIK

Hvis vi allerede meget tidligt i barnets liv er opmærksomme på at stimulere barnets grundlæggende sanser, kan vi være med til at give barnet gode kropslige erfaringer, en god motorik og dermed et vigtigt fundament for barnets trivsel, indlæring og koncentrationsevne.

Langt de fleste børn er født med et velk fungerende sansesapparat men der kan opstå forstyrrelser i udviklingen.

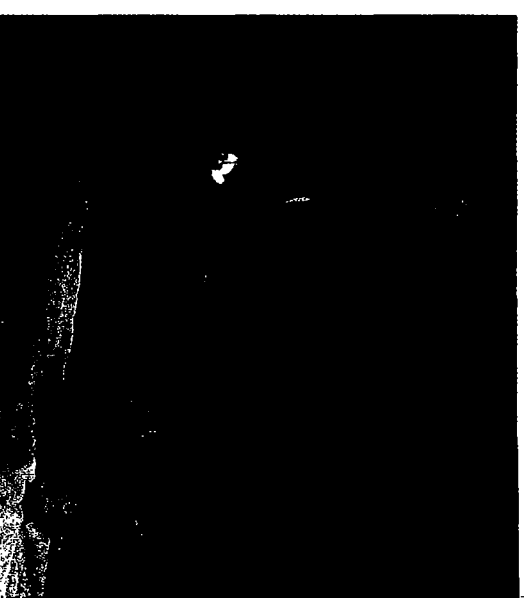
Mulige årsager kan være:

- For tidligt fødte børn
- Børn med fødselstraumer
- Børn med øreproblemer
- Børn der springer udviklingsstrin over
- Mødre der er stilleliggende/siddende under graviditeten
- Adoptivbørn
- Megen sygdom i de første leveår

SYMPTOMER PÅ SANSEMOTORISKE PROBLEMER

- For højt eller passivt aktivitetsniveau
- Nedsat koncentration
- Afviser aktiv leg med "det er kedeligt"
- Tendens til køresyge
- Vælter glasset eller spilder ofte
- Sen til at cykle
- Hyppige konflikter
- Svært ved at gribe bolde
- Nedsat balance
- Nedsat koordination
- Talebesvær

SANSEINTEGRATION

Sanseintegration betyder hjernens evne til at arbejde med indtryk fra sanserne samt at optimere deres samarbejde.

Sanserne vi arbejder mest med:

- Følesans
- Labyrintssans
- Muskel/ledsans
- Synssans

Hvis der er problemer med sanseintegration kan det give problemer med den videre indlæring i skolen.

å
æ
f
n
a

SYNSSANSEN

Vi er en gruppe af optikere, der har specialiseret os i at undersøge og stimulere synsfunktionen.

Træningen er individuelt tilpasset. Der arbejdes med evt. underliggende årsager til problemer via sanseintegration, så en hurtig og varig løsning kan opnåes.

ÅRSAGER TIL SYNSPROBLEMER

- Mødre der er stilleliggende/-siddende under graviditeten
- For tidligt fødte børn
- Børn med fødselstraumer
- Børn med øreproblemer
- Børn der springer udviklingstrin over
- Understimulation før adoption
- Megen sygdom i de første leveår

Kontakt klinikken for at få dit barns syn kontrolleret ved en screening. Vi tilbyder også kurser og foredrag.

DANSK KLINIK FOR SYN OG MOTORIK

v/ autoriserede optikere

Nyvangsvej 19

8462 Harlev v/ Århus

Tlf. 40 98 15 00

www.SYNogMOTORIK.dk

Dorte
Borgkvist

Bettina
Leidorf

Birthe
Olesen

LÆSE BESVÆR

kun skyldes synsproblemer

*synet er mere end
raske øjne, briller og klart syn*

www.visuel.info

En af de mest almindelige årsager til at barnet ikke kan læse er synsproblemer (f.eks. langsyn, nærsyn, astigmatisme eller strabisme). Hvis barnet har synsproblemer, kan det være svært for barnet at læse. Hvis barnet har synsproblemer, bør det undersøges af en øjenlæge. Hvis barnet har synsproblemer, kan det være svært for barnet at læse. Hvis barnet har synsproblemer, bør det undersøges af en øjenlæge.

En af de mest almindelige årsager til at barnet ikke kan læse er synsproblemer (f.eks. langsyn, nærsyn, astigmatisme eller strabisme). Hvis barnet har synsproblemer, kan det være svært for barnet at læse. Hvis barnet har synsproblemer, bør det undersøges af en øjenlæge. Hvis barnet har synsproblemer, kan det være svært for barnet at læse. Hvis barnet har synsproblemer, bør det undersøges af en øjenlæge.

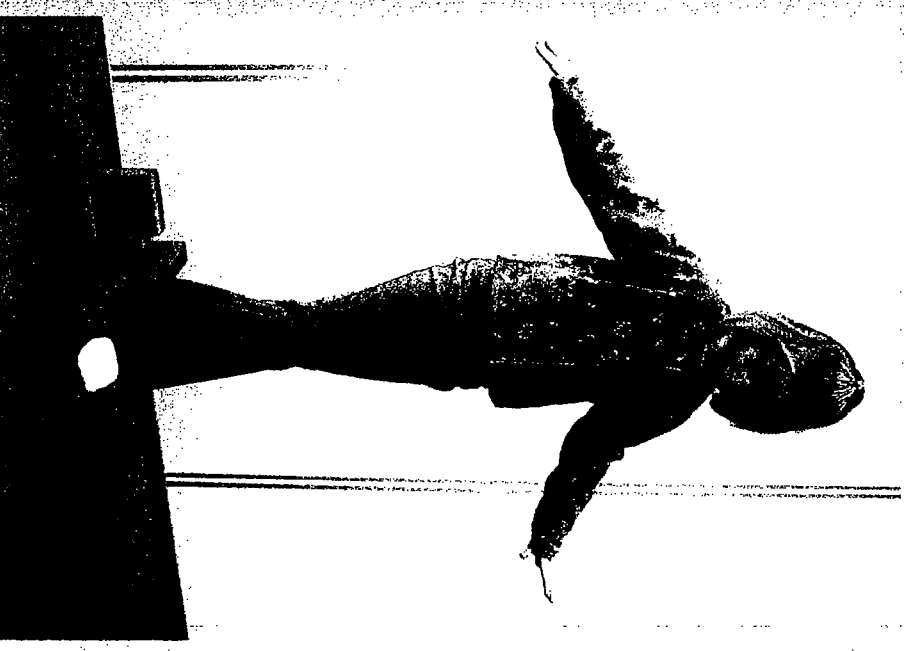
En af de mest almindelige årsager til at barnet ikke kan læse er synsproblemer (f.eks. langsyn, nærsyn, astigmatisme eller strabisme). Hvis barnet har synsproblemer, kan det være svært for barnet at læse. Hvis barnet har synsproblemer, bør det undersøges af en øjenlæge. Hvis barnet har synsproblemer, kan det være svært for barnet at læse. Hvis barnet har synsproblemer, bør det undersøges af en øjenlæge.

En af de mest almindelige årsager til at barnet ikke kan læse er synsproblemer (f.eks. langsyn, nærsyn, astigmatisme eller strabisme). Hvis barnet har synsproblemer, kan det være svært for barnet at læse. Hvis barnet har synsproblemer, bør det undersøges af en øjenlæge. Hvis barnet har synsproblemer, kan det være svært for barnet at læse. Hvis barnet har synsproblemer, bør det undersøges af en øjenlæge.

TEGN PÅ SYNSPROBLEMER

- Lav læsehastighed
 - Teksten følges med finger
 - Gentager eller springer i linier
 - mister læsested
 - Ord eller bogstaver ombyttes
 - Ser dobbelt
 - Bytter om på "b" og "d"
 - Unormal læseafstand
 - Springer over ord i teksten
 - Går meget i øjnene
 - Hovedpine/svimmelhed
 - Manglende koncentration
 - Svært ved at gribe en bold
 - Kan kun læse kort tid
 - Læser små ord bagfra
 - Undgår helst læsning
 - Holder for / lukker det ene øje
 - Læser teksten flere gange
- kan du eller dit barn genkende et eller flere af disse symptomer, kan vi tilbyde en screening eller en dybdegående undersøgelse.

SYNSTRÆNING

Synstræning / visuel stimulation er en metode til at udvikle og opøve synsfærdigheder. Når f.eks. briller ikke kan afhjælpe problemerne, kan synstræning være løsningen.

Synet har mange funktioner, så selv om der er konstateret fuldt syn, er det ikke sikkert, at der er kontrolleret for synsproblemer.